

Cofnodion Grŵp Gweithredu Lleol Gwynedd - LEADER.

19.07.17

Gwersyll Glan Llyn, Llanuwchllyn, Y Bala

Yn bresennol:

Cynrychiolaeth o'r Sector Menter:		
Gwion Llwyd	(GLI)	Dioni Self Catering Cyf
Dafydd Watts	(DW)	Energy Saving Trust
Ian Nellist	(IN)	FSB
Anwen Jones	(AJ)	Is-Grŵp Twristiaeth PEG
Alun Wyn Evans	(AWE)	NFU/FUW
Cynrychiolaeth o'r Sector Gwirfoddol		
Craig ab Iago	(CI)	Cadeirydd LAG - Dyffryn Nantlle 2020
Arwel Jones	(AJ)	Partneriaeth Llŷn
David Ingham	(DI)	DIY Industries Cyf
Siân Elen Tomos	(SET)	GISDA
Delyth Vaughan Rowlands	(DVR)	Mantell Gwynedd
Cynrychiolaeth o'r Sector Cyhoeddus		
O G Thomas	(OG)	Un Llais Cymru
Cynrychiolaeth o Arloesi Gwynedd Wledig		
Dafydd Gruffydd	(DG)	
Llywelyn Rhys	(LIRh)	
Aaron Warren	(AW)	
Rhian Hughes	(RH)	
Sioned Morgan Thomas	(SMT)	
Katie Hughes-Ellis	(KHE)	
Ann Pierce-Jones	(APJ)	
Rachel Roberts	(RR)	
Buddug Turner	(BT)	Rhwydwaith Gweledig Cymru/Llywodraeth Cymru

Pwynt	Manylion	Gweithred
Cyfarfod Grŵp Gweithredu Lleol		
1.	Cafodd croeso ei ymestyn i bawb i'r cyfarfod gan Craig ap Iago.	
2.	<p>Derbyniwyd ymddiheuriadau gan 8 aelod trwy law APJ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleth Peate – Arloesi Gwynedd Wledig • Dr Einir Young - Prifysgol Bangor • Aled Jones-Griffith – Grŵp Llandrillo Menai • Dylan Griffiths - Cynrychiolaeth o Gyngor Gwynedd • Cynghorwr Ioan Thomas – Cyngor Gwynedd • Ceri Cunningham – Cwmni Bro Ffestiniog • Bob Lowe – Plas Heli • Helen Pye – Parc Cenedlaethol Eryri • Gwenan Williams – Bwyty Lleu • Menna Jones – Antur Waunfawr 	
3.	<p><u>Datganiadau o Ddiddordeb</u></p> <p>Nid oedd unrhyw Ddatganiadau o Ddiddordeb.</p>	
4.	<p><u>Sgwrs gan Huw Antur Edwards, Cyfarwyddwr, Gwersyll Glan Llyn.</u></p> <p>Rhoddodd Huw esboniad o hanes sefydlu Gwersyll Glan Llyn. Eglurodd eu bod yn cynnig cynllun hyfforddi (prentisiaeth) 12 mis. Cychwynnwyd y cynllun hyfforddi oherwydd bod diffyg siaradwyr Cymraeg cymwysedig yn y sector awyr agored.</p> <p>Mae 6 hyfforddai newydd pob blwyddyn ac mae Cynllun Blwyddyn 2 wedi cychwyn hefyd.</p> <p>Mae 4 aelod o'r tîm yn gweithio allan yn y gymuned sydd hefyd yn gweithio yn Ne Cymru.</p> <p>Mae Gwersyll Glan Llyn yn cyflogi 75 aelod o staff. 55 yn gyflogedig ar yr ochr awyr agored ac ugain yn staff yr Urdd. Maent yn gwario tua £500,000 yn lleol ac yn cyflogi contractwyr lleol ar unrhyw adeiladwaith.</p> <p>Mae yn gyfnod heriol ar y funud o safbwynt yr economi.</p> <p>Nid yw ysgolion yn hyrwyddo hyfforddi awyr agored fel gyrfa.</p>	
5.	<p><u>Cofnodion Cyfarfod 26.04.2017</u></p> <p>Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod fel rhai cywir. Dim materion wedi codi.</p>	

6.	<p><u>Adroddiad Ariannol</u></p> <p>Adroddodd DG yn fyr ar y sefyllfa ariannol a dangoswyd sleid i gyd-fynd:</p> <p>Hydroponics £8k Amser i Fentro £29k Bach a sych £4,950 Dewin Ynni (estyniad o £2k)</p>	
7. Diweddariad ar brosiectau cyfredol/Syniadau newydd.		
	<p>1. <u>Gwerth yn y Wlad</u></p> <p>Rhodddon LIRh ddiweddariad ar y syniad ac adrodd bod syniadau yn parhau i gael eu 'hadeiladu. Mae angen dod o hyd i ffordd o adeiladu gwerth i weithgareddau awyr agored.</p> <p>Esboniodd y bydd galwad agored yn mynd allan i fusnesau er mwyn cydweithio ar gyfer gwerthu gwyliau pecyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ychwanegu gwerth i asedau naturiol drwy fentro mewn meysydd awyr agored. <ul style="list-style-type: none"> – Adnabod lle mae'r twf mewn gwyliau gweithgaredd. – Pwysleisio ar estyn y tymor twristiaeth. – Datblygu cynnyrch a gwasanaethau mae busnesau yn cynnig yn barod. – Atyniad gwyliau pecynnu - penwythnos o redeg, deiet, bwyd lleol, beicio, triathalon, cadw heini, gweithgareddau awyr agored. – Twristiaid tramor yn werth llawer iawn mwy -1. cael nhw yma 2. gwneud nhw wario mwy. <p>Prosiect fydd yn gweithio gyda busnesau sydd wedi eu lleoli yn agos i'r llwybrau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gofyn iddynt beilota gwasanaethau newydd. • Gweithio gydag ymgynghorydd busnes sydd yn gyfarwydd gyda'r diwydiant twristiaeth a beicio. • Rhagdybir bydd amrywiaeth o wasanaethau penodol gynigir rhwng busnesau - o wasanaeth cynnig gorffwys, bwyd a diod i drwsio neu logi beics. <p>Daeth y cynigion canlynol: Cydweithio gyda grwpiau seiclo lleol o fudd.</p>	

LIRh

	<p>Llwybr Glas yn fwy hamddenol ac yn fwy tebygol o wariant yn lleol. Astudiaeth Desg.</p> <p>Sylw: Diffyg pecynnu pob math o wylia.</p> <p>2. <u>Byw a Bod Digidol</u></p> <p>Rhoddodd RR ddiweddariad ar y prosiect sydd yn gydweithredol hefo Arloesi Môn. Mae 5 person ifanc o Wynedd a 4 person ifanc o Fôn. Mae'r prosiect yn rhedeg ers 3 wythnos ac yn brosiect 10 wythnos yn ei gyfanswm.</p> <p>Bydd digwyddiad Expo ar y diwedd a bydd y bobol ifanc yn cyd-drefnu hefo help gan Arloesi.</p> <p>Dangoswyd clipiau o fideos.</p> <p>Daeth cynnig y dylid edrych ar y 'North Wales Ambition Board' - Iwan Thomas (tudalen facebook a thrydar).</p> <p>3. <u>Byw a Bod Perfformio</u></p> <p>Rhoddodd RR ddiweddariad ar y prosiect sydd yn gydweithredol hefo Arloesi Môn.</p> <p>Mae 6 person ifanc o Wynedd a 5 o Fôn yn gweithio ar y prosiect ac mae fideos ar gael ar facebook a thrydar.</p> <p>Dangoswyd clipiau byr o fideos.</p> <p>Y prosiect wedi cael sylw ar Radio Cymru fore 19.07.2017.</p> <p>4. <u>Ceir Trydan</u></p> <p>Rhoddodd LIRh ddiweddariad ar y prosiect a dangoswyd fideo byr a chyfeirio at facebook a thrydar.</p> <p>Mae'r prosiect yn dod i ben ym mis Medi.</p> <p>5. <u>Egin Cegin</u></p> <p>Eglurwyd mae'r cefndir oedd bod Cymydmaen wedi cael grant o £50,000 sawl blwyddyn yn ôl i brynu cegin. Mae'r cegin mewn adeilad 'porta cabin' ar safle Ysgol Botwnnog. Nid oes defnydd wedi ei wneud o'r cegin.</p>	<p>RR</p>
--	---	------------------

	<p>Efallai bod sgôp i Arloesi Gwynedd gymryd yr uned ymlaen ond does dim byd cadarn wedi ei drafod na'i benderfynu.</p> <p>Mae unrhyw benderfyniad am ddyfodol yr uned yn nwylo Cymydmaen. Os nad oes sgôp prynu efallai bod posib prydlesu am 6 mis. Disgwyl clywed ymhellach.</p>	
	Egwyl	
8. Ceisiadau i'w Cymeradwyo		
8.1	<p><u>Hydroponeg</u></p> <p>Cyflwynodd DG y cais i'r aelodau ac esbonio bod angen astudiaeth dichonoldeb er mwyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Paratoi model busnes ar gyfer cynllun Hydroponeg Gwynedd – Amlinellu gofynion technegol ar gyfer y model – Amlinellu gofynion cost sefydlu'r model. <p>Mae angen profi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwilio model i ddangos hydroponeg a sefydlu rhwydwaith o dyfwyr • Cyfrannu at fabwysiadu hydroponeg, a sefydlu model a fyddai'n annog cydweithredu ymysg ffermwyr. <p>Cyfarfu Dylan Ratigan (entreprenur o'r UDA) hefo grŵp Be Nesa Llŷn a rhanddeiliaid yn Coleg Glynllifon i esbonio sut mae'r system yn gweithio. Mae digon o ddiddordeb i archwilio model posibl i ddangos hydroponeg a sefydlu rhwydwaith o dyfwyr ac mae aelodau yr is-grŵp yn gefnogol.</p> <p>Pwynt i'w nodi gan Buddug Turner o'r Cynulliad ydi bod angen asesu dichonolrwydd o fewn 30 diwrnod.</p> <p>Cymeradwyodd aelodau'r LAG y prosiect peilot ar gyfanswm o £8,000 yn cynnwys TAW.</p>	DG
8.2	<p><u>Bach a Sych</u></p> <p>Cyflwynodd LIRh y cais ac esbonio y bydd y prosiect yn ceisio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheoli gwastraff fferm sydd mewn perygl o fynd i mewn i'r system ddŵr a llygru ein hafonydd a llynnoedd. 	

	<ul style="list-style-type: none"> Gwerthuso technoleg arloesol a dulliau o reoli gwastraff a sgil-gynhyrchion drwy astudiaeth dichonoldeb a modelu Astudiaeth ar ddwy fferm weithredol i fodelu Treuliwr Anaerobig Sych. <p>Y gobaith ydi y bydd y prosiect yn profi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Os gall gwastraff fferm fel tail a deunyddiau organig eraill, gael eu rheoli'n gynaliadwy mewn Treuliwr Anaerobig Sych a chreu sgil-gynhyrchion defnyddiol - yn enwedig gwrtaith? Os yw system swp o'r fath yn ddichonadwy, a sut mae'n cyd-fynd ag arferion ffermio cyfredol neu addasadwy? Os yw'n debygol o arwain at well rheoli maetholion a llai o lygredd gwasgaredig? <p>Hyd yma yr ydym wedi gweithio yn agos gyda Parc Eryri, Ymddiriedolaeth Genedlaethol a Biogas Action. Mae adroddiad cychwynol Parc Eryri yn nodi yr her o reoli gwastraff ac mae Adroddiad Biogas Action yn awgrymu byddai ymchwiliad yn cyd-fynd yn dda ag egwyddorion LEADER o arloesi a risg.</p> <p>Mae Is-grŵp ynni yn frwdfrydig.</p> <p>Noder mae Llyndy Isaf ac nid Llety Isaf yw'r eiddo yn Nantgwynant.</p> <p>Cymeradwyodd aelodau'r LAG y prosiect pilot ar gyfanswm o £4,950.</p>	LIRh
8.3	<p><u>Amser i Fentro</u></p> <p>Cyflwynodd DG y cais ac esbonio y bydd y prosiect yn arwain at:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ffynhonnell bosibl o entrepreneuriaeth i unigolion sydd mewn cyflogaeth llawn amser. Amcan y prosiect yw caniatáu amser i unigolion mewn gwaith i ddatblygu syniadau heb ostyngiad mewn incwm. Mae'n galluogi staff i dreulio un rhan o bump o'u hamser yn datblygu prosiectau tu allan i'w rhaglen waith arferol am gyfnod o 6 mis. <p>Bydd y prosiect yn profi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ffynhonnell newydd o entrepreneuriaeth trwy ddefnyddio sgiliau a syniadau pobl sydd ar hyn o bryd mewn cyflogaeth. Dangos gwerth rhyddhau unigolion o rywfaint o'u gwaith beunyddiol er mwyn datblygu syniadau busnes. 	

	<p>Mae'r cynllun yn dynwared y cysyniad "amser 20% ", neu "80/20" a ddefnyddir gan rai cwmnïau mawr fel Google a 3M sydd wedi arwain at arloesedd fel Gmail a'r 'Postit Note'. Bydd rhaid i'r Cynllun Busnes fod yn gyhoeddus ar ddiwedd y prosiect oherwydd materion cymorth gwladwriaethol. Bydd galwad agored yn mynd allan a bydd aelodau'r LAG yn dewis 5 person/busnes a dewis y mentoriaid.</p> <p>Cafodd sawl pwynt ei godi gan aelodau:</p> <p>O safbwynt busnes yn y sector preifat, ni fuasai cyflogwr yn hapus i ryddhau aelod o staff i weithio ar gynllun busnes os buasai busnes newydd yn debygol o fod yn gystadleuol.</p> <p>Cafwyd trafodaeth am hawliau deallusol yn aros ym mherchnogaeth AGW a sut gall hyn wneud rhai yn anfodlon ymgeisio.</p> <p>'Roedd cwestiynau ynghylch rhannu cynllun busnes yn gyhoeddus ar ddiwedd y cyfnod 6 mis, fydd hefyd efallai'n atal pobol rhag dod ymlaen.</p> <p>Is-Grŵp newydd i'w sefydlu yn benodol ar gyfer y prosiect - aelodau fydd Siân Elen Tomos, Arwel Jones a David Ingham.</p> <p>Cefnogwyd y syniad ar sail datblygu'r meini prawf.</p> <p><u>Buddug Turner yn awyddus bod AGW yn canolbwyntio ar y broses.</u></p> <p>Cymeradwyodd aelodau'r LAG wariant o £29,000 mewn egwyddor ac sail datblygu y meini prawf. 'Roedd un aelod yn ymatal.</p>	<p>DG/APJ</p> <p>DG</p> <p>DG</p>
8.4	<p><u>Dewin Ynni</u></p> <p>Esboniodd LIRh mae cais i ddiwygio'r costau a gafodd eu cymeradwyo yn wreiddiol gan y LAG am £13,000. Angen cymeradwyo £2,000 ar gyfer TAW oedd heb ei gynnwys yn y cais gwreiddiol gan yr ymgynghorydd sydd yn cyd-lynu ac arwain y prosiect.</p> <p>Cymeradwyodd aelodau'r LAG wariant ychwanegol o £2,000 yn dod a chyfanswm y gwariant o £13,000 i £15,000.</p>	
11. Adroddiadau Cloi		

Esboniodd LIRh bod yr Adroddiadau Cloi bellach yn ymddangos ar wefan Arloesi a dangoswyd sleid yn cyfeirio at y man penodol ar y wefan i ddod o hyd i rhain.

Dyddiad Nesaf

	Dyddiad y cyfarfod nesaf 4 Hydref 2017 yn Plas Heli, Pwllheli, LL53 5YT 13:00 – 16:30	
--	--	--